

(reportáž z koncertu Mariána Vargy na Dobešce)

V roce 1969 zněly v Lucerně na 2. beatovém festivalu Hammondovy varhany pod prsty Keitha Emersona z tria The Nice. Naši bigbířáci, kteří se tehdy tak trošku cítili středem světa, na to koukali jako na zjevení. To ještě nevěděli, že na východ od řeky Moravy žije kluk, na kterého budou za chvíli zírat stejně. Ten kluk se jmenuje **Marián Varga**.

Šedesátá léta slovenského bigbítu jsou pro mě spojena se dvěma jmény: Dezider (Dežo) Ursíny a Marian Varga. Dežo Ursíny se svými Beatmany a později Soulmeny dostal rovněž pražské bigbířáky na kolena a byl přirovnáván k Beatles. Bohužel už řadu let hraje a zpívá někde vysoko nahoře.

Vývoj Mariána Vargy je ojedinělý. Už jako velmi mladý se učil u slavného slovenského skladatele Jána Cikkera a jeho profesorem na konzervatoři byl Ján Očenáš, další slavné slovenské jméno. Jenže Marian Varga, narozený v roce 1947 ve Skalici, studium konzervatoři nedokončil. Cestami osudu se setkal s Pavolem Hammelem a jeho kapelou Prúdy. V roce 1969

Marián Varga

foto: Tomáš Pohl ©

tato sestava včetně basáka Fedora Freša, bubeníka Vlada Mallyho a kytaristy Petera Sallera vydala snad nejznámější a podle mě nejlepší slovenské klasické bigbítové album **Zvoníte zvonky**

Textově se na albu podílel především Hammelův spolužák Boris Filan a Ján Masaryk.

Jenže písničkové období Mariana Vargy skončilo a v roce 1970 vzniká první a nejslavnější sestava artrockové kapely **Collegium musicum** v čele s Vargovými hammondkami, basovou kytarou Fedora Freša a bicími Dušana Hájka. V hitparádě nakladatelství Panton skladba Collegia Pocta J.S. Bachovi předstihla na páté příčce žebříčku dokonce Zdena Lorencovou a

Koncert mezi dvěma slovy

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Úterý, 27. prosinec 2005 04:00

její Cinky linky, první byly ostravské Buřinky s písní Runcaje. Inu, krásná to doba!

Spolupráce s Hammelem pak byla navázána znovu na albu **Zelená pošta** (1972) a zejména na albu **Na druhom**

programe sna

(1976), kde spolupracoval i kytarista Radim Hladík. Album dostalo cenu Bílá vrána časopisu Mladý svět. Éra artrocku Collegia pak skončila albem

Divergencie

(1981) a nastala zatím poslední éra Mariana Vargy, éra sólová. První sólové Vargovou album je

Stále tie dni

z roku 1984, byť ještě s hosty jako je Laco Lučenič (kytara) nebo Palo Kozma na perkuse. Posledním sólovým projektem Mariana Vargy je album

Solo in concert

z roku 2003.

Nikoliv zanedbatelnou částí Vargova muzikantství je první rockový muzikál na Slovensku **Cyran o z predmestia**

(album z roku 1978) a řada filmových melodii.

V úterý 15. listopadu 2005 jsem se setkal s uvedenou osobností a hudební legendou na koncertu v klubu Dobeška v Praze 4. Po několika dotazech několika lidem, zda si mohu udělat při koncertu pár fotek, jsem skončil až u Mariana Vargy. Seděl v šatně, v ruce typický doutník (kdysi silné kubánské cigarety Ligeros) jen pokývl a suše řekl: "*nech sa páči*". To byla také až do konce koncertu jediná slova, která Marián Varga pronesl.

Na podiu stála Yamaha s ještě několika dalšími klávesovými nástroji. Uprostřed židle na kterou Varga po lehké úkloně beze slova usedl. V modrých džínách a svetru, lehce nahrbený, položil své štíhlé prsty na klávesy a v reproduktorech ostře zazněly fanfáry skladby *Vežová hudba*, jejíž první část je i na albu

Stále tie dni

.

Varga dohrál a s kamennou tváří vstal a uklonil se. Otočil se ke klavíru a zazněla mozartovská skladba *Nechtiac* z alba **Zelená pošta**. Po jejím doznění další úklona beze slova a úsměvu a další skladba. Celkem i s přídávky zaznělo jedenadvacet skladeb.

Koncert mezi dvěma slovy

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Úterý, 27. prosinec 2005 04:00

Řada z nich jako *Žltá lalia*, *Posledná jeseň*, *Virágom*, *Zagajduj gajdoše*, *Scherzino zo Suity semplice*, *Sonatína pre klavír*, *Mobil*
e
a

Nesmierny smútok hotelovej izby

byla z alba

Solo in concert

. Z alba

Stále tie dni

zněla

Nespavost

(*Insomnia*) .

V přídavku pak srdce fanoušků potěšila skladba *Hommage á J. S. Bach*. Singl s touto skladbou jsem hrával kdysi do omrzení a lze jít najít na albu

Collegium musicum

1997.

Koncert Mariana Vargy není oddechová zábava. Ale současně není pouhou prezentací dokonalé hry interpreta. Ve skladbách se odráží osobnost autora i interpreta, který nemá v Čechách ani na Slovensku obdoby. Varga je hráčem a skladatelem minimálně evropské úrovně.

Některé skladby jsou plné deprese, strachu (*Nesmierny smútok hotelovej izby*). Kořeny jsou ve Vargově osudu, v němž nechybí i zdravotní problémy, protialkoholní léčba a deprese. Jiné znějí jako chorál (*poľná* *Ľalia*)

z alba Na druhom programe sna - kdysi cosi jako hymnus Collegia musica). Koncert Mariána Vargy vyžaduje plné vnímání a odměnou je úžasný pocit, že jsme svědky něčeho nepopsatelného, velikého, zrodu a současně zániku. Marián Varga tvoří a hraje celou svou složitou a smutnou duší.

Po poslední úkloně zahrál Varga skladbu Domáca úloha, kterou složil jako patnáctiletý student profesora Otčenáše na bratislavské konzervatoři. Dozněl skandovaný potlesk malého sálu.

Když jsem si nechal v šatně podepsat od Mariána Vargy knihu Petera Uličného ***O cestách, které nevedou do Říma***

, rozhovor s Vargou, která vyšla v roce 2004 v českém překladu, odpověděl na můj dík za koncert jediným slovem : "

Koncert mezi dvěma slovy

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Úterý, 27 Prosinec 2005 04:00

Ďakujem
".

Cestou domů mi znělo v autě Solo in concert a já přemýšlel, proč někdy vyprodávají velké sály ti nepraví, když ta skutečná a jedinečná krása je ukryta v mezeře mezi dvěma slovy.